

LID OF ONDERDAAN DER MAATSCHAPPIJ?

Ondergeteekende kan zich niet vereenigen met het voorstel van het hoofdbestuur om het recht tot reglementswijziging in handen van het hoofdbestuur te geven. Zoolang ik lid ben van een vereeniging, welke het ook zij, wensch ik het recht te hebben, invloed te kunnen uitoefenen op het vaststellen der bepalingen, waaraan ik mij heb te onderwerpen.

Valt dit recht weg, dan is men geen lid meer eener vereeniging, maar onderdaan eener regeering van enkelen. Deze positie weiger ik te aanvaarden, zelfs tijdelijk, en dit te meer, omdat naast die regeering van enkelen een duurbetaalde nevenregeering van ambtenaren dreigt te ontstaan.

Amersfoort, 12 April 1920.

M. VAN DER HOEVE.

ARTS-STAATSAMBTENAAR.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega S. DIAMANT zij mij een kort woord veroorloofd.

Het was eerst wel mijn bedoeling een minderheidsrapport te maken; ik zag echter daarvan af, toen mijn voornaamste opmerkingen in het rapport werden opgenomen: ik geef toe, dat zij niet heel gelukkig geplaatst zijn. Maar er is meer: van den beginne af heb ik tegen de *samenstelling* der commissie geprotesteerd; daarenboven is door mij een andere *werkwijze* voorgesteld. Ik had n.l. gewild, dat wij menschen van verschillende richting en positie zouden hebben gehoord, dat wij een uitgebreid onderzoek hadden ingesteld; toen dit met de grootst mogelijke meerderheid werd verworpen, heb ik wel ingezien, dat *deze* commissie mijn doel niet *rechtstreeks* kon bevorderen. Ik heb toen getracht in deze omstandigheden zoo goed mogelijk mijn *standpunt* te *handhaven*. Dit standpunt had ik voor een deel uiteengezet in mijn artikel van Maart 1920 en in de vergadering van de afdeling „Zaanland” van 1 Mei d.a.v.. De dáár door mij gehouden inleiding werd getikt en aan de commissieleden gezonden.

Ik deed dus niet veel meer dan mij verdedigen; de besprekingen in de vergaderingen volgden bijna alle mijn artikel. Ook werd literatuur bestudeerd, doch naar mijn meening werd daaraan veel te weinig gedaan. Er werd lang niet alles verzameld, wat op dit gebied geschreven is, maar dat lag ook niet in de bedoeling van de meerderheid der commissie. Het rapport moest op deze wijze wel in hoofdzaak worden een bestrijding van mijn opvattingen; ik kon als minderheidsrapport dan ook niet veel meer geven dan mijn reeds gepubliceerde meening, *tenzij* ik mij geheel afzonderlijk aan het vraagstuk verder had gewijd en *alleen* een concrete oplossing had bestudeerd en die had opgesteld. Aangezien het echter m.i. een fout is, als één persoon, in een dergelijk belangrijk vraagstuk, alles slechts van *zijn* kant beschouwt, meende ik hiertoe niet te moeten overgaan.

Op bldz. 1137 lezen wij, dat de *verschillende stelsels werden besproken*; en inderdaad dat heeft de commissie gedaan, maar zij heeft geen schets geleverd van een stelsel, dat — als men het staatsambtenaarschap van den arts wensch in te voeren — naar haar meening het beste zou zijn. Daarvoor gevoelde zij te weinig voor het onderwerp.

Collega DIAMANT en vermoedelijk vele anderen hebben verwacht, dat ik nu toch een bepaald voorstel had gedaan; ter gelegener tijd en plaats hoop ik in die richting steeds mijn *medewerking* te verleenen. Ik verwacht, dat de behandeling van het vraagstuk door anderen zal worden ter hand genomen. Ook van de zijde van het publiek is de belangstelling groeiende. Samen met anderen en op eigen gelegenheid stel ik mij voor aan dit maatschappelijke vraagstuk te blijven arbeiden.

Als *bijvoegsel* van dit rapport meende ik mijn arbeid *niet* te moeten leveren. Nog moet ik opmerken — gesteld dat ik *alléén* de ernstige bestudeering van een omschreven plan had ondernomen —, dat dan toch de tijd te kort zou geweest zijn, te meer, omdat ik juist een geheel nieuwen werkkring in November was binnengegaan, die mij geen tijd liet om daar buiten nog een groote taak op mij te nemen.

Met de eerste zinsnede van de slotsom van collega DIAMANT kan ik mij volkomen

vereenigen; naar mijn meening moet in deze de Maatschappij het heft in handen trachten te houden, om te kunnen blijven in de leidende positie.

Eén opmerking moet mij nog van het flart. Ik wil ieder lid der Maatschappij uitdrukkelijk wijzen op de noot onderaan bldz. 1154, welke *niet* van mij afkomstig is, maar waarmee ik geheel instem. Een opwekking moge dit stukje sluiten, een opwekking aan alle voorstanders van het staatsambtenaarschap van den arts, om met kracht hun standpunt te verdedigen in de afdeelingen en in de pers. Laten ook op de algemeene vergadering de voorstanders zich doen gelden.

Amsterdam, 10 April 1920.

C. J. BRENKMAN.

BEZOLDIGING VAN ARTSEN-GEHEEL-AMBTENAAR.

In dit *Tijdschrift* van 20 Maart ll., bladz. 994, staat, dat B. en W. van Leiden vragen een geneeskundige, die den geheelen geneeskundigen dienst moet organiseeren en leiden, op een jaarwedde van *f* 5800—*f* 7000. Telkens lees ik dergelijke advertenties, waarin een jaarwedde genoemd wordt, naar mijn meening veel te laag. Leiden heeft noodig een arts, voldoende ontwikkeld en beschaafd, maar geen geleerde, geen professor. Wel iemand, die organisatietalent heeft, die administratief is aangelegd, die rapporten schrijven kan, die zijn meening ook mondeling goed kan weergeven, die vergaderingen kan leiden, die een onderwerp bestudeeren kan op maatschappelijk gebied en dan zelf tot een juiste, heldere gevolgtrekking kan komen, die leiden en bezielen kan, die onder hem werken of die met hem samenwerken, één, die liefst wat architectonisch inzicht heeft, kan het zijn een man van smaak, één, die tact heeft om met anderen om te gaan, van geneeskundig-maatschappelijke vraagstukken op de hoogte is en vooral een hygiënist, want daarop komt het aan bij een geneeskundigen dienst. Ik zal nog wel wat vergeten hebben, maar weet zeker, dat er met zijn voorkennis en medeweten, mede op zijn advies, bedragen van duizenden, millioenen zullen worden uitgegeven. Het aantal menschen, die al deze eigenschappen bezitten, is niet zoo heel groot. Zal dit salaris hen lokken, die geslaagd zijn in het leven, hen, die alles wat hun vingers aanraken, vervormen tot wat goeds, wat degelijks, iets dat hun eigen stempel draagt, of zullen de mannen met een tekort aan levensbeleid, of de warhoofden met deze betrekkingen gaan strijken? Voor een jong arts kan het een mooie jaarwedde zijn, maar wie weet, of hij dit werk aan kan, en zal hij nu reeds voldoende tegenwicht en inzicht en doorzicht hebben? Een oudere arts met een rijke vrouw; maar welke zekerheid geeft kapitaal? En als het gezin groeien gaat bij den jongen dokter; dan maar een voorbeeld stellen van juist geregelde gezinsbeperking? Misschien een gepensioneerde, een die in Indië geld verdiend heeft en die nog wel wat beginnen wil? Och, sollicitanten komen er altijd genoeg, er zijn immers artsen, die het nu minder hebben. Maar is dit nu wel een behoorlijk gezinsloon voor iemand aan het hoofd van zoo'n dienst? Ik heb nog niet gelezen, dat de wetten der erfelijkheid in de Tweede Kamer zijn verworpen; dus er is kans op intellectueel nakroost, kans op begaafde kinderen, die studeeren willen. Wat dan? En dan zit men in Leiden nog aan de bron. Maar ook gemeenten op grooteren afstand van universiteitssteden, vragen geneeskundigen. En dan niet alleen om leiding te geven, aan wat bestaat, maar om op te bouwen, wat nog komen moet; want bijna al dergelijke diensten moeten geheel georganiseerd worden, getoetst aan den tegenwoordigen tijd, berekend op wat al bestaat op dit gebied.

Een maximum van *f* 7000 met verbod iets bij te mogen verdienen (een zeer juist verbod, het zou den man misschien niet gelukken ook), dat staat gelijk met *f* 3500 vóór den oorlog. In dit *Tijdschrift* van 27 Maart kan men in het uitnemende stuk van M. VAN DER HOEVE c. s. lezen, welke eischen men aan een schoolarts stellen wil. Ik ga er mede accoord, maar vraag mij toch af, voor welk salaris moet de man dat alles doen? Schoolarts in hoofdambt, best, maar geef mij dan toch de noodige beschaafde krachten, die inderdaad voor dit werk gevoel hebben, er voor willen studeeren, en al die tallooze vraagstukken bekijken, en enkele er van nader brengen tot